

1 וְכִי תִימָא שְׁהָא נְמִי – אף את דין זה נעמיד בַּנְתָּעָרְבוּ אַרְבַּע מתנות
2 מהעולה בַּמִּתְנָה אַחַת מהבכור, והכהן יזרוק את כל חמשת המתנות
3 המעורבות, זה לא יתכן, משום שֶׁאֵי הָכִי, מה ששינוי שֶׁאִמְרַ לֹו רַבִּי
4 יְהוֹשֻׁעַ לרבי אליעזר, לשיטתך שיתן במתן ארבע הָרִי הוּא עֹבֵר עַל
5 כָּל תּוֹסֵיף, הָאֵא אִיסוּר כָּל תּוֹסֵיף מִהֵיכָא – מהיכן בא לכאן, הרי
6 אין כאן יותר ממתנה אחת מדם הבכור, אלא מוכרח שנתערבו הרבה
7 בהרבה, ולרב אשי שלרבי אליעזר אין בילה, מדוע ינתנו במתן
8 ארבע, הרי שמא לא עלה בידו מדם העולה כלל.

9 רבא מתרין את שיטת רב אשי: אָלֵא אָמַר רַבָּא, באמת יתכן שלרבי
10 אליעזר אין בילה, ואין להקשות על רב אשי מהמשנה והברייתות
11 שהובאו לעיל, כִּי בְּבִלּוּל – בנתערבו שני הדמים בכוס אחת, לֹא
12 פְּלִיגִי – לא נחלקו רבי אליעזר ורבנן, כִּי פְּלִיגִי – אלא נחלקו
13 בַּנְתָּעָרְבוּ הַפּוֹסוֹת, כגון שנתערב כוס של דם עולה בכוס של דם
14 חטאת, שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֵית לֵיה – סובר שאומרים רואין את דם
15 העולה כשזורקו למעלה, ואת דם החטאת כשזורקו למטה כאילו הם
16 מים, ולכן אינו עובר על כל תוסף. וְלִרְבִּנָן לֵית לְהוּ – סוברים שאין
17 אומרים רואין, לכן הדין הוא שישפכו שתי הכוסות לאמה.

18 הגמרא מקשה על תירוצו של רבא: וּבְבִלּוּל לֹא פְּלִיגִי – האם לא
19 נחלקו במשנה גם בבבול, וְהֵתִיבָא בברייתא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא
20 נִחְלְקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְחַכְמִים עַל דָּם חֲטָאָת שֶׁנִּתְעָרַב בְּדָם עוֹלָה,
21 אלא דברי הכל שִׁיקְרָב – ואין כאן שינוי מקום הדם למעלה ולמטה,
22 משום שלרבי יהודה סוברים גם רבנן שרואים את הדם המיותר
23 כאילו הוא מים. וכן לא נחלקו על דם קרבן כשר, שנתערב בְּדָם
24 רֹבַע וְנִרְבַּע, ודברי הכל שֶׁלֹא יִקְרָב אף כשהכשר הוא הרוב, כִּי גִזְרוּ
25 שמא יבוא לזרוקו אף כשירבה דם הרובע והנרבע. עַל מַה נִּחְלְקוּ,
26 עַל דָּם הַמִּימָה שֶׁנִּתְעָרַב בְּדָם בַּעֲלַת מוֹם, שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר,
27 יִקְרָב בֵּין בְּבִלּוּל וּבֵין בְּפּוֹסוֹת, כִּי סוּבַר (לעיל ע"ז) שהאיסור להעלות
28 דם בעל מום הוא רק כשהוא לבדו, אבל לא כשנתערב, וְחַכְמִים
29 אָמְרִים לֹא יִקְרָב, כִּי סוּבְרִים שנאמר אף כשנתערב. ולכאורה כשם
30 שלרבי יהודה נחלקו אף בבבול, כך גם במשנתנו שסברה שנחלקו
31 רבי אליעזר ורבנן האם אומרים 'רואים', שהרי מהיכן נאמר
32 שמשנתנו חלקה על רבי יהודה גם בדבר זה.

33 מתרצת הגמרא: רַבִּי יְהוּדָה שמפרש את מחלוקתם רק בדם כשר
34 שנתערב בדם בעל מום, אֱלִיבָא דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִתְנִי – שונה את
35 דברי רבי אליעזר שהתיר לזרוק את הדם, בֵּין בְּבִלּוּל בֵּין בְּפּוֹסוֹת,
36 ומשום שרבי אליעזר מכשיר רק דם אחד מהתערובת, דהיינו את
37 הדם הכשר, אם כן לרב אשי ניתן להעמיד את דבריו באופן שנתערב
38 מעט דם בעל מום ברוב דם תמימים והכהן זורק מהתערובת זריקה
39 הגדולה מממות דם בעל מום שמעורבת בכוס, וכך ודאי ניתן מדם
40 התמימים, ואין הכרח להכשיר מטעם יש בילה. וְרַבִּנָן – אולם
41 משנתנו שפירשה שמחלוקתם היא גם בתערובת מיני דמים כשרים,
42 ורבי אליעזר מכשיר את שני הדמים משום שאומרים רואים, מוכרח
43 לרב אשי שֶׁבְּפּוֹסוֹת בלבד פְּלִיגִי, ולא בבבול, משום שאם חולקים
44 גם בבבול ורבי אליעזר סובר אין בילה, כיצד נדע שנתן את דם
45 החטאת למעלה ואת דם העולה למטה.

46 מתנות הדם שנזרקות על המזבח נקראות דם תחילת הקרבן, והנשאר
47 לאחר הזריקה נקרא סוף קרבן (שיריים), הגמרא מביאה מחלוקת
48 אמוראים אם השיריים צריכים להינתן על היסוד ממש, או שדי
49 שינתנו על קיר המזבח: אָמַר אַבְיִי, לֹא שִׁנּוּ – לא נשתנה משנתנו
50 (לעיל ע"ט) שדם חטאת שנתערב בדם עולה, רבי אליעזר אומר יתן
51 תחילה למעלה ורבנן אומרים ישפך לאמה, אָלֵא באופן שנתערבו
52 דמי תחילת חטאת ועולה, דהיינו שנתערבו לפני שזרק את
53 מתנותיהן הראשונות, אָבַל נתערבו דמי סוף חטאת – שירי החטאת
54 [ותחילת עולה], דְּבַרִּי הַכֹּל, כלומר אפילו לחכמים שאסרו לתת את

55 דם החטאת למעלה משום שאסור לשנות את מקום הדם, מודים בזה
56 שיתן למטה, משום שֶׁמְקוֹם נתינת הדם בתחילת עולה [בקיר הזקוף
57 שלמטה מחוט הסיקרא], הוא מְקוֹם כשר לנתינת השיריים של
58 החטאת, ולכן אין זה שינוי במקום הדם.

59 רב יוסף חולק על אביי: אָמַר לֵיה רַב יוֹסֵף לַאבְיִי, הָכִי אָמַר – כך
60 אמרו רַב יְהוּדָה, שִׁירִים צָרִיכִין אֵיצְמָא – השיריים צריכים
61 להישפך דווקא על בליטת היסוד הנראית כאיצטבא, ולא על הקיר
62 הזקוף, ואם יתן כעת מדם התערובת בקיר הזקוף לשם תחילת מתנות
63 עולה, הוא משנה את מקום דם השיריים, ולדעתו סוברים רבנן
64 שישפך לאמה אפילו בנתערבו תחילת עולה בשירי חטאת.

65 הגמרא מביאה אמוראים נוספים שנחלקו במחלוקת זו: וְכֵן אָמַר רַבִּי
66 שְׁמַעוֹן וְאבְיִי, לֹא שִׁנּוּ אָלֵא תַחֲלַת חֲטָאָת וְעוֹלָה, אָבַל סוּף
67 חֲטָאָת, ותחילת עולה, דְּבַרִּי הַכֹּל מְקוֹם עוֹלָה מְקוֹם שִׁירִים. אָמַר
68 רַבִּי יוֹחָנָן, וְאִיתִימָא – ויש אומרים שאמר זאת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, עֲדִינן
69 הֵיא מַחֲלוקָת, כלומר, רבנן ורבי אליעזר נחלקו, הן בתחילת חטאת
70 ועולה והן בסוף חטאת ותחילת עולה (וכר ביהודה).

71 הגמרא מביאה קושיא על הסוברים שיריים צריכים איצטבא: מִתִּיב
72 [–הקשה] רַב הוֹנָא בְּרִי יְהוּדָה לרב יוסף, שינוי בברייתא, כתוב
73 בתורה בענין בכור (במדבר י"ח ט"ז) אָף בְּכוֹר שׁוֹר וכו' קִדְשׁ הֵם, דורשת
74 הברייתא קִדְשׁ הֵם – קדשי הבכור ישארו תמיד קודש כמו שהם,
75 שֶׁאִפִּילוּ אִם נִתְעָרַב דָּם הַבְּכּוֹר בְּדָם קִדְשִׁים אַחֲרֵיהֶם, יִקְרָבוּ, מֵאִי
76 לָאוּ – האם לא דיברה הברייתא באופן שנתערבו הדמים של סוּף
77 עוֹלָה שמקומו באיצטבא כדן שיריים, ותחילת בְּכוֹר שמקומו בקיר
78 הזקוף, וכיון שנאמר 'קדש הֵם', הרי הוא נתון לכתחילה את
79 התערובת בקיר הזקוף מחמת דם הבכור, ואף שמעורבים בו גם שירי
80 העולה שדינם לינתן על האיצטבא, וְשַׁמַּע מִינָה – מוכח מכאן,
81 שֶׁמְקוֹם עוֹלָה הוּא מְקוֹם שִׁירִים.

82 משיבה הגמרא: לֹא – אין כוונת הברייתא לומר שמ'קדש הֵם' למדים
83 להכשיר את דם תחילת בכור שנתערב בסוף עולה, אלא להתיר את
84 דמי תחילת עולה ותחילת בְּכוֹר שנתערבו.

85 מבררת הגמרא: וּמֵאִי קָא מְשַׁמַּע לָן – ומדוע החידוש שמשמענו
86 התנא בזה, הרי פשוט ששינוי דמים שמקום נתינתם למטה מחוט
87 הסיקרא שנתערבו, שינתנו במקומם. ואם תאמר שהחידוש הוא דֵּאִין
88 עוֹלִין מִבְּטָלִים זֶה אֵת זֶה – שאין דמים העולים על גבי מזבח
89 מבטלים אחד את השני אף שאחד מהם הוא רוב, אלא שני הדמים
90 עלו לו. הרי הֵאֵי – חידוש זה, מִהֲפֹסוֹק (ויקרא ט"ז ט"ז) 'וְלִקַּח בְּדָם הַפָּר
91 וּבְדָם הַשְּׂעִיר' נִפְקָא – הוא נלמד, שאף שידוע שדם הפר מרובה
92 משל שעיר, ואם כן לכאורה נתבטל דם השעיר, וממה שהפסוק עדיין
93 קוראו 'דם שעיר' אנו למדים שהעולין למזבח אינם מבטלים זה את
94 זה, ואם כן מהפסוק 'קדש הֵם' נשוב ללמוד שבתערבו הדמים של
95 תחילת בכור וסוף עולה, שיקרבו, וקשה לסוברים שיריים צריכים
96 איצטבא.

97 משיבה הגמרא: מחלוקת תִּנְאֵי הֵיא מהיכן למדים שאין עולין
98 מבטלין זה את זה, אֵיבָא דְנִפְקָא לֵיה – יש מהתנאים שלמדו זאת
99 מִהֵבָא – מהמקרא 'קדש הֵם', וְאֵיבָא דְנִפְקָא לֵיה – ויש שלמדו זאת
100 מִהֵבָא – מהמקרא 'ולקח מדם הפר ומדם השעיר', והתנא ששנה את
101 הברייתא למד מ'קדש הֵם', ולכן אין הוכחה מדבריו שאין שיריים
102 צריכים איצטבא.

103 רבא מקשה מברייתא, על הסוברים שיריים צריכים איצטבא: מִתִּיב
104 [–הקשה] רַבָּא עַל רב יהודה ורבי יוחנן שסברו ששיריים צריכים
105 איצטבא, ששינוי בברייתא, כתוב בפסוק בפרשת עולה (ויקרא א ט'
106 'וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אֹהֲרֵן הַכֹּהֲנִים אֵת הַדָּם וְזָרְקוּ אֵת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ
107 סְבִיב', וגו', מבררת הברייתא, מַה

59 כאילו הוא מים, מודים שַׁחֲזוֹר וַיִּתֵּן לַמִּטָּה, ויועיל לתחילת העולה
 60 ושיירי החטאת שמקום שניהם למטה, ושמע מינה שמקום עולה
 61 מקום שְׂרִירִים, שהרי אף רבנן התירו כאן ליתן השייריים במקום
 62 תחילת העולה.
 63 דוחה הגמרא: **כִּי אֶתָּא** – כשהגיע רב יצחק בר יוסף אמר, כך אמרי
 64 בְּמַעְרְבָא – בני ארץ ישראל, הָא קָמָא בְּמֵי אַעֲקוּבִין, בְּגוֹן דְּאִיעֲרַב דָּם
 65 תחילת חַטָּאת הַחִיצוֹנָה שניתן למעלה, בְּשִׂירִים של חטאת פנימית
 66 שנשפך ליסוד. ולא נמלך ונתן למעלה, ועתה בידו שיירי שניהם
 67 שדינם להשפך ליסוד, לכן מודים רבנן שיחזור ויתן למטה.
 68 אָמַר לִיה אַבְיִי לרב יצחק, וַיִּנְיָא מַר – מדוע לא פירשת בְּגוֹן
 69 דְּאִיעֲרַב בְּשִׂירִים של חטאת חיצונה כמותה, שהכל מודים ששייריהם
 70 נשפכים במקום אחד. משיבה הגמרא: דְּלָמָּא הָא קָמָא מְשַׁמְעֵ לָן –
 71 שמא זה השמיענו רב יצחק במה שהעמיד כן, שֶׁאִפִּילוּ לְמָאן דְּאָמַר
 72 ששפכת שְׂרִירִים של פנימית מְעַבְרִין את כשרות הקרבן, מודה שאם
 73 חֲסְרוּ מעט מהם לפני שנשפכו ליסוד, אִין מְעַבְרִין, וישפוך את
 74 הנשאר ליסוד. וכיון שעוסקת הברייתא בתערובת חיצונה ופנימית
 75 נשמע זה ממה שהכשירה את שיירי הפנימית שנחסרו בנתינתם
 76 למעלה.
 77 הגמרא שואלת מדוע לא נעמיד כתירוצי הגמרא לעיל (פ): אָמַר לִיה
 78 רָבָא תוּסַפְסָא לְרַבִּינָא, הָא אוֹקִימָנָא הֵימָּא – הרי לעיל העמדנו
 79 ברייתא זו בְּרִיבָא עֲלִיּוֹנִים – באופן שנתערב רוב דם חטאת שניתן
 80 למעלה, במעט דם עולה, וְקָא יָהִיב לְמַעְלָה שְׂעוּר תַּחְתּוֹנִים, וְעוֹד
 81 – ורבי אליעזר התיר לתת למעלה רק בשנותן שם כשיעור כל דם
 82 התחתונים ומעט יותר, שבאופן זה ודאי זרק שם משהו מדם
 83 העליונים, ואחר כך ישפוך שאר הדם למטה לשם שיירי חטאת ולא
 84 לשם עולה, ואם כן אין ראייה משם לשיית אביי שמקום עולה מקום
 85 שיריים, שהרי שפיכתו היא רק לשם שיירי חטאת.
 86 [אָמַר לִיה רַבִּינָא, הֵינִי מִיֵּלֵי לְמָאן דְּאָמְרוּ מְעַקְרָא (אין בילה)
 87 בְּכַלְלֵי פְּלִיגִין] – זה דווקא לפי מה שאמרו בתחילת הסוגיא שנחלקו
 88 בנבכללו שניהם בכוס אחת, והחזקנו להעמיד הברייתא באופנים
 89 דחוקים אלו, אולם לְמַסְקָנָא שאמר רבא (לעיל ע"א) שדווקא
 90 בְּתַעְרוּבָת כּוֹסוֹת פְּלִיגִין, ולרבי אליעזר יתן משניהם למעלה ולמטה
 91 וכשרים, וכן שכבר נתן למעלה ולא נמלך, מתירים רבנן לתת למטה
 92 להכשיר את שניהם, ואם כן אם לא היה רב יצחק מעמיד בתערובת
 93 חיצונה ופנימית, יקשה למי שסובר שיריים צריכים איצטבא, כמו
 94 שהוקשה לו לעיל.

משנה

95 משנתינו ממישיבה לעסוק בדמי קרבנות שונים שנתערבו: דמי חטאות
 96 פנימיות הַנִּתְּנִין בְּפָנִים על מזבח הפנימי, שֶׁנִּתְּעַרְבוּ בְּנִיתְּנִין בַּחוּץ
 97 – בדם קרבנות שניתנין על מזבח החיצון, וַיִּשְׁכְּבוּ לְאִמָּה, משום
 98 שאסור לשנות את מעשה הקרבן וליתן מדמו במקום שאינו ראוי לו.
 99 ואם עבר ונתן מדם התערובת בַּחוּץ על מזבח החיצון, ואחר כך חָזַר
 100 וְנָתַן בְּפָנִים על מזבח הפנימי, בְּשֵׁר. כי נמצא שזרק מדם שניהם
 101 וזיקה הראויה להם. אולם אם בתחילה זרק מהם בְּפָנִים, וְחָזַר וְנָתַן
 102 מהם בַּחוּץ, רַבִּי עֲקִיבָא פּוֹסֵל את הקרבן שדין דמו להזרק בחוץ,
 103 משום שנכנס דמו לפנים, וְחֻקִּים מְכַשְׂרִים בכל הקרבנות, חוץ
 104 מחטאת חיצונה. המשנה מבארת את מחלוקתם: שְׂרִירֵי עֲקִיבָא
 105 אוֹמְרִין, כֹּל הַדְּמִים שדינם להזרק בחוץ שֶׁנִּכְנְסוּ לְכַפַּר בְּהִיבֵל
 106 פְּסוּלִין, ולכן פסל כל דמים חיצונים שקודם זיקת דמם בחוץ נכנסו
 107 לפנים. וְחֻקִּים אוֹמְרִים, חַטָּאת חִיצוֹנָה בְּלִבָּד נפסלת בפנים. ולכן
 108 מכשירים בכל הקרבנות, מלבד חטאת חיצונה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמַר,
 109 אִף הָאֲשֵׁם שנכנס דמו לפנים נפסל, שְׁנָאֵמַר (ויקרא יז ז) בְּחַטָּאת
 110 בְּאֲשֵׁם תוֹרָה אחת להם.
 111

גמרא

112 במשנה לעיל (עט) הובא דעת רבי אליעזר שניתן לזרוק
 113

1 תְּלַמּוּד לזֶמֶר דָּם דָּם – מזה מלמדנו הכתוב בתיבות דם, הרי פשוט
 2 שאת הדם יש לו לקבל ולזרוק אחר ששוחט. (שיכול אין לי אלא
 3 אלו שנתערבו בתמורתה שאף מחיים תקרב) מבארת הברייתא:
 4 אחת מהן הוצרכה ליכתב, כי [מִנֵּין אֶתָּה אוֹמַר שאם נִתְּעַרַב דָּם
 5 עוֹלָה בְּדָם עוֹלָה אַחֲרָה, או דָּם עוֹלָה בְּדָם תְּמוּרָה של עולה, או
 6 דָּם עוֹלָה בְּדָם הוֹלֵךְ, יִקְרְבוּ הדמים, אף שהאחד מרובה על חבירו,
 7 תְּלַמּוּד לזֶמֶר דָּם דָּם, שאף כשנתערב באחר הוא חשוב דם כשר
 8 ואינו בטל.
 9 יָכוֹל אִין לִי ללמוד אֶלָּא את אֵלוּ שִׁיקְרָבוּ, מפני שֶׁאֵף אִם נִתְּעַרְבוּ
 10 מַחֲיִים, יִקְרְבוּ, כי עולה שנתערבה בעולה או בתמורה, יקרבו שניהם
 11 עולה, ובנתערבה בחולין דינם שימכרו לצרכי עולות ויקרבו בעולות
 12 שנתערבו. מִנֵּין שֶׁאִפִּילוּ נִתְּעַרַב דָּם עוֹלָה בְּדָם אֲשֵׁם יקרבו, אף
 13 שאם נתערבו מחיים דינם שירעו עד שיפול בהם מום. אָבִיא אֲנִי
 14 ללמוד מתיבת 'דם' זו גם את דם עולה שֶׁנִּתְּעַרַב בְּדָם אֲשֵׁם, מפני
 15 שֶׁאֵלוּ וְאֵלוּ קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, ודומים לתערובת עולה בעולה. מִנֵּין
 16 אִפִּילוּ נִתְּעַרַב דָּם עוֹלָה בְּדָם תְּוֹרָה וְשִׁלְמִים שהם קדשים קלים
 17 יקרבו. אָבִיא אֲנִי אֶת שֶׁנִּתְּעַרַב בְּתוֹרָה וּבְשִׁלְמִים, מפני שֶׁאֵלוּ וְאֵלוּ
 18 ניתנים בְּמִתָּן אֲרַבְּעָה, ועירובם דומה לעולה בעולה. מִנֵּין אִפִּילוּ
 19 נִתְּעַרַב דָּם עוֹלָה בְּדָם בְּכוֹר [וְכַדָּם מְעַשְׂרִין] וְכַדָּם פָּסָה, שלא ניתן
 20 מדמם אלא מתנה אחת שיקרבו. תְּלַמּוּד לזֶמֶר דָּם עוֹלָה בְּדָם דָּם, וְ
 21 וּמִדָּם' שהני נלמד שאף בנתערב באלו, יקרבו.
 22 מקשה רבא: מַאי לָאו – האם הברייתא אינה עוסקת אף בנתערב דם
 23 סוּף עוֹלָה ותחילת בְּכוֹר, שיקרבו שיירי העולה על הקיר הזקוף
 24 במזבח במקום נתינת דם בכור, וְשִׁמְעַ מינה שמקום עוֹלָה מְקוּם
 25 שְׂרִירִים, ואין שיריים צריכים איצטבא, וקשה לרב יהודה. מתרצת
 26 הגמרא: לֹא עסקה הברייתא אלא בנתערב דם תְּחִילַת עוֹלָה
 27 ותחילת בְּכוֹר, ששניהם ניתנים על הקיר הזקוף במזבח.
 28 דוחה הגמרא: וּמַאי קָמָא מְשַׁמְעֵ לָן – מזה משמיעה לנו הברייתא בכך,
 29 הרי מקום שני הדמים שוה. ואין לומר שחידשה דָּאִין עוֹלִין מְכַפְּלִין
 30 זֶה אֶת זֶה, שהרי מוֹלֵקֶת בְּדָם תִּפְּר וּמִדָּם הַשְּׂעִיר [נְפָקָא] – נלמדו.
 31 משיבה הגמרא: מחלוקת תְּנָאי היא, וְאִכָּא דְּנִפְקָא לִיה מִהֵבָא מִדָּם
 32 דָּם [בברייתא כאן], וְאִכָּא דְּנִפְקָא לִיה מִהֵבָא מוֹלֵקֶת, ואם כן ניתן
 33 להעמיד דברי הברייתא בתחילת עולה ובכור.
 34 לעיל נחלקו תנאים מנין שאין עולין מבטלים זה את זה, הגמרא
 35 מבארת מדוע לא למד כל אחד כחבירו. אומרת הגמרא: וְהֵינִי תְּנָאי
 36 שלמדו מ'קדש הם' ומ'דם דם', מובן שְׁמִ'וֹלֵקֶת בְּדָם תִּפְּר וּמִדָּם
 37 הַשְּׂעִיר' לֹא יִלְפִי – לא למדו, קִסְבְּרִי – משום שסוברים שאין
 38 מְעַבְרִין לְקַרְנֹת – אין מערבים את דם הפר עם דם השעיר לתתו על
 39 קרנות מזבח הפנימי, אלא מזה מכל אחד בפני עצמו, ולכן לא ניתן
 40 ללמוד משם שהרי לא נתערבו כלל. וכן מובן מדוע התנאים שלמדו
 41 מ'וֹלֵקֶת' ומ'קדש הם', מהיריבו של 'דָּם דָּם' לֹא יִלְפִי – לא למדו, כי
 42 תיבות 'דָּם דָּם' לֹא מְשַׁמְעֵ לָהּ שמויתרות לדרשה.
 43 שואלת הגמרא: אֶלָּא התנאים שלמדו מ'דם דם' ומ'וֹלֵקֶת' מ'קוֹדֶשׁ
 44 הָם' מַאי מְעַמָּא לֹא יִלְפִי. משיבה הגמרא: קִסְבְּרִי לדרשו כך, 'קוֹדֶשׁ
 45 הָם', דווקא הָם קִרְבִּינֵין וְאִין תְּמוּרָתֵן קִרְבִּיבָה, שתמורת בכור אינה
 46 קריבה.
 47 מבררת הגמרא: וְאִידֶךָ – התנא שלמד מ'קדש הם', מהיכן למד שאין
 48 תמורת בכור קריבה. משיבה הגמרא: נְפָקָא לִיה מ'אִם שוֹר אִם שֶׁה
 49 ל'ה' הוּא, וממעט 'הוּא' קָרַב וְאִין תְּמוּרָתוֹ קִרְבִּיבָה.
 50 הגמרא מביאה ראייה מברייתא שמקום עולה מקום שיריים: תָּא
 51 שְׁמַע, שנינו בברייתא, דם הניתן למעלה ודם הניתן למטה שנתערבו,
 52 וְנָתַן מהתערובת לְמַעְלָה וְלֹא נמלך בחכמים, אֵלוּ וְאֵלוּ מוֹדִים
 53 שַׁחֲזוֹר וַיִּתֵּן לַמִּטָּה, וְאֵלוּ וְאֵלוּ עוֹלִין לו.
 54 אומרת הגמרא: מַאי לָאו – האם הברייתא לא עוסקת, דְּאִיעֲרֹבוּב –
 55 שנתערבו דם חַטָּאת שניתן למעלה וְעוֹלָה שניתן למטה, וְכִיּוֹן
 56 דִּיהִיב לִיה – שכבר נתן מהדם לְמַעְלָה, הנותר מדם החטאת הוּוּ לָהּ
 57 שְׂרִירִים שדינם להשפך ליסוד, וְקִתְּנֵי שֶׁאֵלוּ וְאֵלוּ – רבנן ורבי אליעזר
 58 שנחלקו לעיל (עט) אם אומרים רואים את הדם שניתן שלא במקומו

המשך ביאור למס' זבחים ליום ראשון עמ' ב

1 מדמים שדינם להינתן למטה, שנתערבו בדמים שדינם להינתן
2 למעלה, על ידי שיתן למעלה, ונראה את הדמים הראויים למטה,
3 כאילו הם שם מים, ויחזור ויתן למטה.
4 הגמרא מבררת דעתו של רבי אליעזר בדמים חיצוניים ופנימיים
5 שנתערבו. מקשה הגמרא: וְנִפְלֹג נְמֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּהָא – שיחלוק
6 רבי אליעזר גם במשנתו ויתיר לזרוק את הדמים המעורבים.

7 מבררת הגמרא את הקושיא: הֵיכָּל לְיַעֲקֹב – באיזה סדר יתן את
8 הדם, נִיתֵיב בְּחוּץ – האם יתן תחילה בחוץ, וְהֵדָר – ואחר כך נִיתֵיב
9 – יתן לְפָנִים על מזבח הפנימי, והלא כָּשֶׁם שְׂמֵצָה לְהַקְדִּים מתן דם
10 עֲלִיוֹנִים – קרבנות שדמם ניתן למעלה, לְתַתִּינִים – לקרבנות שדמם
11 ניתן למטה מפני שהוא מרצה יותר, כִּד מְצֻחָה לְהַקְדִּים פָּנִים לְחוּץ,
12 משום שהפנימיים חשובים מהחיצוניים.